

V Gminny Konkurs Poprawności Językowej
Język moją wizytówką

KOD UCZNIĄ

--	--	--	--	--

NAZWA SZKOŁY

--

V Gminny Konkurs Poprawności Językowej

Język moją wizytówką

21 lutego 2023 r.

czas: 75 minut

Instrukcja dla uczennicy/ucznia

1. Na tej stronie wpisz swój kod oraz nazwę szkoły, do której uczęszczasz.
2. Czytaj uważnie treść wszystkich zadań. Wykonuj je zgodnie z poleceniami.
3. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym/niebieskim tuszem/atramentem.
4. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach **1, 3, 7, 10, 16, 18** poprawna jest **tylko jedna** odpowiedź.
6. Polecenie **5** jest zadaniem **wielokrotnego wyboru**.
7. Zaznacz poprawną odpowiedź poprzez zamalowanie właściwej kratki.
8. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi.
9. W przypadku pomyłki błędne zaznaczenie otocz kółkiem, a następnie zaznacz właściwą odpowiedź.
10. Rozwiązania zadań otwartych zapisuj czytelnie i starannie w wyznaczonych miejscach.
11. Maksymalnie możesz zdobyć 180 punktów.

Życzymy powodzenia!

1. Od kilku lat Wydawnictwo Naukowe PWN organizuje plebiscyt na Młodzieżowe Słowo Roku. Wskaż zwycięskie młodzieżowe słowo 2022 roku, a następnie wyjaśnij jego znaczenie. 2 pkt

- A zrespić
- B odklejka
- C essa
- D cringe

Młodzieżowe słowo 2022 r. oznacza _____

_____

2. Uzupełnij zdania podanymi w ramce wyrazami. 4 pkt

masz, maż, marz, maż się

- a) _____ jak najczęściej, a być może twoje pragnienie się spełni.
- b) Nie _____ po ścianach, bo trzeba będzie je malować.
- c) Julio, nie _____, nie jesteś już małą dziewczynką.
- d) Nie _____ przypadkiem mojej książki?

3. Co to jest *makaronizm*? Wybierz właściwą odpowiedź. 1 pkt

- A Przesadna dbałość o poprawność językową.
- B Obcy, często łaciński wyraz, zwrot lub obca forma wpleciona do tekstu w języku ojczystym.
- C Rodzaj kruchego migdałowego ciasteczka przełożonego nadzieniem.
- D Potoczne lub żartobliwe wyrażenie, w którym jedna część wypowiedzi zawiera treść występującą także w drugiej części.

4. Zapisz polskie odpowiedniki podanych niżej zapożyczeń. 5 pkt

- a) fair play – _____
- b) curriculum vitae – _____
- c) status quo – _____
- d) ad rem – _____
- e) sensu stricto – _____

5. Zapis w słowniku ortograficznym

1 pkt

mazurek (utwór muzyczny) r•ka, B.=M. a. D., -r•kiem; -r•ki, -r•ków:
mazurek Chopina, ale: Mazurek Dąbrowskiego (polski hymn państwowy)

informuje o tym, że:

- A wyraz można przenieść do nowej linii po literze r.
- B biernik może mieć postać „mazurek” albo „mazurek”.
- C mianownik i dopełniacz mają taką samą postać.
- D tytuł polskiego hymnu piszemy jak nazwę własną.

6. W poniższym tekście skróć podkreślone wyrazy. Utworzone skróty zapisz w wyznaczonych miejscach.

13 pkt

Maja mieszkała w pięknym mieście przy ulicy (_____) Chabrowej. Codziennie budziła się o godzinie (_____) 7:00. Następnie ubierała się i jadła błyskawiczne śniadanie, to znaczy (_____) mleko z płatkami kukurydzianymi. Później wybiegała na przystanek znajdujący się pięćdziesiąt metrów (_____) od jej domu, by zdążyć na autobus numer (_____) 18. Dziewczynka wiedziała, że wychodząc punktualnie, będzie czekać dokładnie trzy minuty (_____) i dwadzieścia sekund (______). Nasza wyżej wymieniona (_____) bohaterka codziennie za bilet płaćła 3 złote (_____) i 20 groszy (______). W styczniu bieżącego roku (_____) postanowiła nieco zaoszczędzić i dojeżdżała do szkoły rowerem. Otdąd postanowiła zostać magistrem (_____) wychowania fizycznego (______).

7. Dokończ zadanie, wybierając właściwą odpowiedź.

1 pkt

Aby sprawdzić, jakie są poprawne formy w odmianie rzeczownika sokół, należy sięgnąć do słownika

- A synonimów.
- B wyrazów obcych.
- C ortograficznego.
- D języka polskiego.

8. Do każdego z zapisanych poniżej wyrazów dopisz po pięć słów w taki sposób, by utworzyć rodzinę wyrazów.

3 pkt

- a) ogród – _____
- b) kwiat – _____
- c) kopać – _____

9. Z każdej pary wyrazów podanych w nawiasie wybierz właściwy. Następnie uzupełnij zdania, wpisując w wolne miejsce poprawną formę. 9 pkt

- a) Tata Jurka jest rozsądny, dlatego zawsze w samochodzie wozi z sobą (kanister/karnister) _____ z benzyną.
- b) Kamil był (poddenerwowany/podenerwowany) _____ sprawdzianem z chemii.
- c) Sklep został zamknięty na czas (remanentu/remamentu) _____.
- d) Jestem wielbicielem (pantonimy/pantomimy) _____, dlatego często bywam w teatrze.
- e) Po przeprowadzce z Krakowa Aniela szybko (zaaklimatyzowała się/zaklimatyzowała się) _____ do życia na wsi.
- f) Wysokie ceny prądu i wrodzone skąpstwo nie pozwalały mu (włączyć/włanczać) _____ światła przed godziną osiemną.
- g) Zdanie zaczynamy zapisywać (od dużej/ z dużej) _____ litery.
- h) Gabriel musi coś (wymyśleć/wymyślić) _____, by poprawić swoje zachowanie.
- i) Mały kotek Jadzi uwielbia zabawy z (pinpongiem/ping-pongiem) _____.

10. Przysłowie Nie było nas, był las, nie będzie nas, będzie las oznacza, że 1 pkt

- A należy dbać o środowisko naturalne.
- B przyroda wywołuje silny wpływ na życie człowieka.
- C należy korzystać z życia za młodu, bo na starość nie będzie na to siły.
- D ludzkie życie jest krótkie w porównaniu z trwałością przyrody.

11. Moda językowa prowadzi do zubożenia polszczyzny i schematyczności wypowiedzi. Zamiast posługiwać się wyrazami modnymi, lepiej korzystać z bogactwa języka ojczystego. Zastąp wyrazy modne, dopisując obok polski odpowiednik. 6 pkt

eksces – _____

adolescent – _____

konstruktywna – _____

operatywny – _____

permanentny – _____

reperkusje – _____

12. Cząstki *-by, -byś, -bym* w połączeniu z różnymi częściami mowy można zapisać łącznie lub oddzielnie. W każdym z poniższych zdań otocz pętlą poprawny zapis.

8 pkt

- a) Powiedz Antkowi, żeby przyszedł do nas, *jeśli by/jeśliby* chciał.
- b) Asiu, *poszłabyś/poszła byś* do sklepu po mleko?
- c) Myślę, że *sprzątnąć by/sprzątnąćby* tu trzeba i odrobić zadania.
- d) *Niechby/ Niech by* ten okropny dzień się wreszcie skończył!
- e) *Można by/Możnaby* się zastanowić nad zakupem nowego komputera.
- f) Wszystkie za i przeciw *trzeba by/trzebaby* rozważyć.
- g) *Zrobiono by/Zrobionoby* ten projekt, gdyby było więcej czasu.
- h) Żeby kózka nie skakała, *to by/toby* nóżki nie złamała.

13. Uzupełnij podane zdania właściwymi formami rzeczowników zapisanych w nawiasach.

9 pkt

- a) Ukąszenie (żmija) _____ zygzakowatej może być groźne.
- b) Ósmoklasiści nie przeczytali jeszcze (epopeja) _____ Adama Mickiewicza.
- c) Dziś w klasie nie było (Kaja) _____.
- d) Latem moja mama przyrządza pyszny i zdrowy sok z (aronia) _____.
- e) Ostatnio w mediach wiele uwagi poświęca się (Mierzeja) _____ Wiślanej.
- f) W ogrodzie państwa Nowaków nie zasadzono ani jednej (tuja) _____.
- g) Nie tracę (nadzieja) _____, że zdobędę nagrodę w tym konkursie.
- h) Z (cukinia) _____ można przyrządzić wiele różnorodnych potraw.
- i) Po ostatniej wywiadówce mama cieszyła się, że nie dostałam żadnej (trója) _____.

14. Język polski oprócz rodzimych słów zawiera wiele zapożyczeń pochodzących z różnych języków. Wśród nich szczególne miejsce zajmują *galicyzmy*, czyli wyrazy, zwroty a nawet konstrukcje składniowe przejęte wprost z języka francuskiego. Poniżej znajdują się najpopularniejsze z nich, które nie uległy spolszczeniu. Obok każdego wyrażenia dopisz jego polskie znaczenie.

7 pkt

- a) *passé* [pase] – _____
- b) *à la* [a la] – _____
- c) *faux pas* [fo pa] – _____
- d) *écru* [ekri] – _____
- e) *savoir-vivre* [sawuar wiwr] – _____
- f) *vis-à-vis* [wi-za-wi] – _____
- g) *atelier* [atelje] – _____

15. Uzupełnij tabelę, wpisując właściwe formy wyrazów.

10 pkt

RZECZOWNIK	PRZYPADEK	LICZBA	POPRAWNA FORMA
król	D.	mnoga	
mysz	W.	pojedyncza	
szlachcic	M.	mnoga	
dominikanin	N.	pojedyncza	
morale	Ms.	pojedyncza	
sędzia	N.	mnoga	
oda	D.	mnoga	
chrześcijanin	B.	mnoga	
romantyzm	Ms.	pojedyncza	
łyżwa	D.	mnoga	

16. Która forma jest poprawna?

1 pkt

- A nic nierobienie
 B nicnierobienie
 C nic nie robienie

17. Uzupełnij zdania, wpisując właściwą (wzorcową) formę wyrazu.

8 pkt

- a) Aktualności i pozostałe informacje znajdziesz na naszym (fanpage) _____.
- b) Znany fotograf właśnie wstawił na (Instagram) _____ najnowsze zdjęcia.
- c) Na (YouTube) _____ zamieszczono najnowszy film.
- d) Nasz informatyk nigdy nie rozstaje się ze swoim (pendrive) _____.
- e) Podobno w (McDonald) _____ podają najlepsze hamburgery.
- f) Jagoda wysłała (SMS) _____ do mamy, ponieważ spóźni się na obiad.
- g) Nigdy nie rozstaję się z moim (iPhone) _____.
- h) Wczoraj dostałem (e-mail) _____ od wujka Romana.

18. Przeczytaj poniższe zdanie i wybierz właściwą odpowiedź.

1 pkt

Słowniki poprawnej polszczyzny godzą się na obecność form: ten skwarek, ten klusek, ta pomarańcza, ta rodzynka. Nie godzą się na formę:

- A ta skwarka
 B ta kluska
 C ta pomarańcz
 D ten rodzynek

V Gminny Konkurs Poprawności Językowej
Język moja wizytówką

19. Podane w ramce wyrazy uzupełnij literami „ż” lub „rz”, a następnie wpisz je zgodnie ze znaczeniem w odpowiednie miejsce krzyżówki („rz” zajmuje jedną kratkę). Litery z oznaczonych pól utworzą rozwiązanie, które należy objaśnić.

10 pkt

antura___, bie___nik, ___etelny, ___arliwy, za___ewie, sk___ętny, zamo___yć, trwo___yć

1.					5		
2.							8
3.		3					
4.			7				
5.						6	
6.							2
7.	1						
8.				4			

1. Wąska, podłużna serwetka na stół.
2. Wypełniający należycie swoje obowiązki.
3. Inaczej: otoczenie, środowisko.
4. Doprowadzić kogoś do stanu wyniszczenia (najczęściej z głodu).
5. Żarzące się węgle, tłący się płomień.
6. Robiący coś z wielkim zapamięł.
7. Pracowity, zapobiegliwy.
8. Inaczej: straszyć.

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---

hasło

objaśnienie

20. Podczas awarii pewnej maszyny doszło do poważnego błędu. Złączyły się wszystkie wyrazy i zniknęły znaki interpunkcyjne. Przepisz poprawnie poniższy tekst zapisany wersalikami, pamiętając o zasadach ortograficznych i interpunkcyjnych.

80 pkt

NIETUZINKOWYKRAKOWIANINHUBERTBĘDĄCNIESPEŁNAPIĘCIOIPÓŁLETNIMBRZ
DĄCEMNIERAZINIEDWASNUŁNIEREALISTYCZNEMARZENIAOPODRÓŻACHWNIEZNANEKR
AINYNIEPRZYPADKIEMJEGONAJLEPSZYMI PRZYJACIÓŁMIWPRZEDSZKOLUBYLIARGENTYŃ
CZYKBOLIWIJCZYKBAWARCZYKIPERUWIANIN

COZOSTAŁOZJEGONIEBOTYCZNYCHMRZONEKNIEMAJĄCSPOSOBNOŚCIWYJECHAĆP
OZAGRANICEWOJEWÓDZTWAMAŁOPOLSKIEGOÓWMIESZKANIECKRAKOWSKIEGONAWSK
ROŚNAŁDAWNAŚTOLICĘPOLSKICOPRAWDANAWAWELUNIETAŃCZYŁANIKRAKOWIAKA
ANIPOLKIINIESZCZEGÓLNIEPRZEPADAŁTEŻZASPRZEDAWANYMIWSUKIENNICACHKRAKO
WSKIMIOBWARZANKAMINASZMAŁOPOLANINNIENAJLEPIEJRADZIŁSOBIEZMAPĄALEZNAŁ
LOKALIZACJĘKOPCAKOŚCIUSZKIKIEDYNIEDOMAGAŁSPACEROWAŁPLANTAMIWKIERUNK
UBARBAKANU

IDĄCNIEDAWNOALEJĄPOKOJUTRAFIŁDOBARUSPOKÓJICISZAGDZIEZJADŁŁAPCZYW
IEOBIADNIESKOŃCZYWSZYDESERUZAUWAŻYŁNAPOBLISKIMSTOLIKUNIENAJNOWSZE
DANIEMAGAZYNUPODRÓŻNICZEGOPOZNAJŚWIATIMIESIĘCZNIKAPOZNAJŚWÓJKRAJWOKA
MGNIENIUZACZAŁPRZEGLĄDAĆKOLEJNESTRONYCZASOPISMCZTEROIPÓŁGODZINNEEKST
RAZMAGANIAZFACHOWAŁLITERATURĄUTWIERDZIŁYGOWPRZEKONANIUBYZOSTAĆTUR
STĄTONIEPRIMAAPRILISZEWTLUSTYCZWARTEKHUBERTROZPOCZAŁPODRÓŻWNIEZNA
ENIESPIESZNIESKORZYSTAŁZOFERTYPOLSKICHKOLEIPAŃSTWOWYCHIWSIADŁDOPOCIĄ
GUINTERCITYPLANOWAŁPOZNAĆMAZOWSZEGDYŻSZCZEGÓLNIEINTERESOWAŁYGOSŁYN
NEŁAZIENKIALEJEJEROZOLIMSKIEIURODAŻOLIBORZANEKOSTATECZNIETONIEPRZYPADE
KLECZNIEWYSPANIEINIEUWAGASTAŁYSIĘŻRÓDŁEMFATALNEJPOMYŁKIHUBERTACHCĄC
NIECHCĄCIRADNIERADTRAFIŁNAPÓŁWYSEPHELSKIODOPOCZYNEKNADMORZEMBAŁTYCKI
MNAPEWNOZACHĘCIGODODALSZYCHPODRÓŻY

